

Szablon projektu dokumentacji Planu

Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kościół w Górkach Wielkich PLH240008 w województwie śląskim

1. Etap wstępny pracy nad Planem

1.1. Informacje ogólne

Nazwa obszaru	Kościół w Górkach Wielkich
Kod obszaru	PLH240008
Opis granic obszaru	
SDF	Standardowy Formularz Danych - plik PDF
Położenie	województwo śląskie, powiat cieszyński, gmina Brenna
Powierzchnia obszaru (w ha)	0,39
Status prawny	obszar mający znaczenie dla Wspólnoty na podstawie Decyzji Komisji 2008/218/WE z 25 stycznia 2008 r.
Termin przystąpienia do sporządzenia Planu	30-06-2014
Termin zatwierdzenia Planu	<i>Data wydania zarządzenia RDOŚ. Podana data powinna zostać zapisana w formacie <u>dd - mm - rrrr</u></i>
Koordynator Planu	Jerzy Pukowski, jerzy.pukowski.katowice@rdos.gov.pl , +48338136226
Planista Regionalny	Mirosława Mierczyk-Sawicka mirosława.mierczyk-sawicka.katowice@rdos.gov.pl +48324206830
Sprawujący nadzór	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach, ul. Dąbrowskiego 22, 40-032 Katowice, sekretariat.katowice@rdos.gov.pl , +48324206801

1.2 Ustalenie terenu objętego Planem

L.p.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa, pokrywającej/go się z obszarem, która/e może powodować wyłączenie części terenu ze sporządzania Planu	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa pokrywająca się z obszarem [ha]
	Na terenie ostoi nie wyznaczono innej formy ochrony przyrody.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Teren objęty PZO: cały obszar o powierzchni 0,39 [ha]

1.3. Mapa obszaru Natura 2000

1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu

Specjalny obszar ochrony siedlisk Kościół w Górkach Wielkich PLH240008 został wyznaczony w związku z wypełnianiem zobowiązań Polski wynikających z Dyrektywy Rady w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory. Obszar ten został zatwierdzony przez Komisję Europejską, jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (Decyzja Komisji 2008/218/WE z 25 stycznia 2008 r.).

Obejmuje on budynek kościoła parafialnego p.w. Wszystkich Świętych w Górkach Wielkich. Budowla jest wpisana do rejestru zabytków.

Na strychu kościoła oraz na wieży stwierdzono obecność letnich kolonii rozrodczych dwóch gatunków nietoperzy: podkowca małego (*Rhinolophus hipposideros*) i nocka dużego (*Myotis myotis*). W najbliższym otoczeniu rosną drzewa i krzewy w różnym wieku, tworzące sieć liniowych elementów krajobrazu stanowiących dla nietoperzy naturalne korytarze migracyjne. Dalej znajduje się niska i rozproszona zabudowa z zadrzewieniami. W niewielkiej odległości od budynku kościoła przepływa rzeka Brennica, o brzegach porośniętych zaroślami łągowymi. Wzgórza otaczające dolinę są pokryte przez pola uprawne, pastwiska i łąki. Najbliższy obszar leśny jest odległy o około 600 m od budynku kościoła i porasta stoki góry Bucze z cennymi zbiorowiskami roślinnymi objętymi ochroną jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Kościół w Górkach Wielkich PLH240008 został wyznaczony dla ochrony podkowca małego (*Rhinolophus hipposideros*) i nocka dużego (*Myotis myotis*). Liczba przedmiotów ochrony może ulec weryfikacji w toku prac nad planem zadań ochronnych.

Przedmiotowy obszar Natura 2000 nie pokrywa się w całości lub w części z obszarem parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego. W odniesieniu do tego obszaru nie może mieć zatem zastosowania przepis art. 28 ust. 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody tj. możliwość odstąpienia od sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 lub jego części.

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000 obowiązkowo sporządza się plan zadań ochronnych ustanawiany, w drodze zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, na okres 10 lat. Zarządzenie w sprawie planu zadań ochronnych winno być wydane w ciągu 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską, jako mającego znaczenie dla Wspólnoty. Plan zadań ochronnych jest narzędziem zarządzania zasobami przyrody, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Podstawowym celem opracowania planu zadań ochronnych jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony czyli zapewnienie, że kolonie letnie podkowca małego i nocka dużego, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. Plan ma

określić aktualny stan przedmiotów ochrony, zagrożenia dla utrzymania lub osiągnięcia ich właściwego stanu, przez co należy rozumieć zapewnienie ciągłości istnienia gatunku na danym terenie oraz niezbędne działania ochronne, ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie, a także terenu i terminu ich wdrażania. W świetle przepisów ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawiając plan zadań ochronnych, zobowiązany jest kierować się przede wszystkim koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

W związku z tym, przyjmuje się następujące założenia do sporządzenia planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kościoł w Górkach Wielkich PLH240008:

1. Założenia podstawowe:

- 1) wyznaczenie zadań ochronnych na okres 10 lat (zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000);
- 2) zapewnienie, że letnie kolonie nietoperzy dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone;
- 3) zapewnienie ciągłości istnienia gatunków na danym terenie oraz identyfikacja niezbędnych działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie, a także terenu i terminu ich wdrażania;
- 4) ustalenie działań ochronnych o charakterze „celowościowym”, tj. skoncentrowanych na osiągnięciu określonych efektów.

1. Założenia szczegółowe:

- 1) ustalenie kierunku ochrony na podstawie weryfikacji aktualnego stanu liczebności chronionych gatunków oraz tendencji zachodzących zmian (utrzymanie, zmniejszanie lub wzrost poziomu liczebności). Dążenie do zapewnienia stanu środowiska, umożliwiającego utrzymanie stałego poziomu liczebności oraz zapobieganie jego spadkowi;
- 2) ustalenie metod przeciwdziałania i ograniczenia następujących zidentyfikowanych zagrożeń dla utrzymania właściwego stanu ochrony kolonii lęgowych podkowca małego i nocka dużego:
 - zaburzenie struktury siedliska w związku z prowadzeniem remontów strychu i dachu świątyni,
 - objęcie iluminacją miejsc wylotów i tras przelotów,
 - usuwanie zadrzewień i ciągów roślinności drzewiastej wokół kościoła,
 - zabijanie poszczególnych osobników, w okresie rozrodczym;
 - zmiana stosunków wodnych (przesuszenie bądź zalanie), rowów melioracyjnych oraz cieków naturalnych,
 - zmiana struktury użytkowania terenów rolnych i leśnych.

Uwzględniając przedmioty ochrony oraz dane zawarte w dokumentacji stanu przyrody, znajdującej się w dyspozycji Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, stwierdzono że dla wypracowania prawidłowej strategii ochrony gatunków w procesie formułowania zapisów planu konieczne będzie określenie aktualnego stanu ochrony podkowca małego i nocka dużego oraz określenie warunków zachowania lub poprawy tego stanu, w tym:

- ustalenie związków przyczynowo-skutkowych pomiędzy stanem ochrony gatunków będących przedmiotami ochrony i ewentualnie innych gatunków zwierząt (w tym nietoperzy), a zmiennością warunków siedliskowych,
- zidentyfikowanie innych zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych wpływających na stan populacji gatunków,
- określenie strategii ochrony, w tym rodzaju i zakresu koniecznych działań ochrony czynnej,

- określenie zakresu monitoringu gatunków stanowiących przedmiot ochrony,
- wskazanie sposobów zagospodarowania terenu niekorzystnie wpływających na stan ochrony elementów środowiska przyrodniczego, jako podstawa do przeprowadzenia analizy obowiązujących gminnych dokumentów planistycznych,
- czynny udział w spotkaniach komunikacyjnych z interesariuszami obszaru.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach zapewni możliwość aktywnego udziału wszystkich zainteresowanych w trakcie całego procesu wypracowywania ustaleń planu ochrony – do prac nad planem zostaną zaproszeni przedstawiciele gminy, rolników, a także naukowcy i przedstawiciele ekologicznych organizacji pozarządowych.

Zapisy planu zadań ochronnych będą wypracowane w wyniku kompromisu wszystkich zainteresowanych stron. Zasady ochrony obszaru będące wynikiem współpracy pozwolą zminimalizować potencjalne konflikty pomiędzy ochroną przyrody, a potrzebami rozwoju gospodarczego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach będzie zamieszczał informacje o stopniu zaawansowania prac nad projektem planu zadań ochronnych oraz na bieżąco je uaktualniał na stronie internetowej www.katowice.rdos.gov.pl. oraz szczegółowo określi sposób komunikowania się z zainteresowanymi osobami i podmiotami.

1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiadła	Pop. rozrodcza	Pop. Przemieszczająca się	Pop. zimująca	Ocena pop. / Stopień reprezen.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. względna	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
Z	1303	Podkowiec mały	<i>Rhinolophus hipposideros</i>			40			C	B	C	C	Dane pochodzą z SDF (kwiecień 2008)
Z	1324	Nocek duży	<i>Myotis myotis</i>			150			C	B	C	C	Dane pochodzą z SDF (kwiecień 2008) są zgodne z wynikami Państwowego Monitoringu Środowiska – monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych z 2011r.

Gdzie symbol Z – zwierzęta.

1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu.

1. Tok prac nad planem przyjęty na początku procesu:

Dla zapewnienia udziału społeczeństwa oraz różnych grup interesu przyjmuje się zasadę otwartości i jawności na każdym etapie opracowania projektu planu zadań ochronnych oraz stymulowania aktywnej partycypacji w procesie projektowym, w celu:

- poszerzenia wiedzy o potencjalnych zagrożeniach gatunków i siedlisk,
- uzyskania informacji o poza-przyrodniczych uwarunkowaniach funkcjonowania obszaru,
- zapewnienia skuteczności ochrony poprzez wypracowanie sposobów ochrony / zadań ochronnych akceptowanych przez grupy interesu.

Przyjmuje się formę pisemnej komunikacji, jako podstawową zasadę wszelkich działań w tym zakresie. W formie pisemnej przekazywane będą wszelkie informacje, podsumowania, zapytania itp.

Ponadto kanałem udostępniania informacji o projekcie wszystkim zainteresowanym osobom i podmiotom będzie portal internetowy, zwany „Platformą komunikacyjno-informacyjną” (PIK) oraz strona internetowa Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach www.katowice.rdos.gov.pl.

Przedmiotem ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kościół w Górkach Wielkich PLH240008 są kolonie rozrodzce nietoperzy z gatunków podkowiec mały oraz nocek duży wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Nietoperze zasiedlają strych i wieżę kościoła parafialnego. Największym zagrożeniem dla zachowania kolonii letniej nietoperzy może być remont strychu i wieży przeprowadzony w terminie kwiecień-październik, a także likwidacja lub niedrożność wlotów dla nietoperzy na strych i wieżę. Ponadto istotnym zagrożeniem może być częste niepokojenie nietoperzy w okresie rozrodczym związane z prowadzeniem prac konserwacyjnych. Duży wpływ na wielkość populacji może mieć stosowanie chemicznych środków konserwujących elementy drewniane. W wyniku rozpoznania powyższych zagrożeń stwierdzono, że priorytetowym zadaniem jest podjęcie działań zmierzających do określenia możliwości a następnie metod zabezpieczenia ww. obiektu przed ww. czynnikami w sposób gwarantujący zachowanie istniejących obecnie warunków siedliskowych.

Warunki zapewnienia właściwego stanu ochrony nietoperzy, stanowiących główny przedmiot ochrony analizowanego obszaru, były już wcześniej analizowane m.in. w „Strategii zarządzania dla obszaru Natura 2000 Kościół w Górkach Wielkich” opracowanej przez Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie w ramach projektu: „Optymalizacja wykorzystania zasobów sieci Natura 2000 dla zrównoważonego rozwoju w Karpatach”.

Pierwszy raz monitoring liczebności kolonii rozrodznych na strychu kościoła w Górkach Wielkich przeprowadzono w 1994 r. Jednak następne kontrole były prowadzone bardzo nieregularnie. Ponadto w latach 2009-2012 prowadzono letni monitoring liczebności podkowca małego w ramach programu ochrony podkowca małego w Polsce realizowanego przez Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”.

Zgodnie z obowiązującymi założeniami opracowanie projektu tego dokumentu poprzedzone zostanie szerokim procesem konsultacji społecznych tak, aby zapewnić spójność zapisów pzo z wypracowaną wcześniej koncepcją działania ochronnego.

Z każdego spotkania sporządzony będzie pisemny protokół oraz lista obecności a następnie udostępniane na stronie internetowej.

Całość korespondencji wraz z protokołami z ewentualnych spotkań i listami obecności będzie gromadzona w celu udokumentowania przebiegu procesu komunikacji.

Biorąc pod uwagę położenie analizowanej ostoi oraz przedmioty ochrony do procesu sporządzania planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 należy zaprosić przedstawicieli:

- Marszałka Województwa Śląskiego,
- Wojewody Śląskiego,
- Urzędu Gminy Brenna,
- Starostwa Powiatowego w Cieszynie,

- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach,
- Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach
- środowisk naukowych związanych z ochroną nietoperzy
- organizacji pozarządowych zaangażowanych w ochronę przyrody.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach należy poinformować oficjalnie o przystąpieniu do planu, o trwaniu prac nad planem, o wdrażaniu planu oraz występować o udostępnianie informacji lub o dostarczenie danych.

Starostwo należy poinformować o przystąpieniu do planu, o trwaniu prac nad planem oraz o wdrażaniu planu. To również grupa do której należy występować o udostępnianie informacji lub o dostarczenie danych.

Gmina jest to grupa, z którą należy się oficjalnie konsultować i wnioskować o komentowanie wersji planu i innych dokumentów poprzez wysyłanie wersji kolejnych etapów planu i zapewnienie możliwości ustosunkowania się do nich.

Marszałka Województwa Śląskiego w celu informowania o każdym etapie opracowywania planu oraz Wojewodę Śląskiego w celu uzyskania niezbędnych uzgodnień.

Twórców SDF tj. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN, Instytut Ochrony Przyrody PAN oraz ekologiczne organizacje pozarządowe, a także jednostki naukowe, które związane były z pracami dotyczącymi obszaru Natura 2000 należy poinformować o przystąpieniu do planu, o trwaniu prac nad planem, o wdrażaniu planu oraz prosić o udostępnianie informacji lub o dostarczenie danych.

2. Faktyczny tok prac nad planem: do uzupełnienia po przebiegu konsultacji

1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności

L.p	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	Marszałek Województwa Śląskiego Wojciech Saługa	planowanie, monitorowanie, doradzenie, udostępnienie informacji	ul. Ligonía 46 40-037 Katowice	Tel. (32) 20 78 290 Fax. (32) 20 78 291 marszal@slaskie.pl
2	Wojewoda Śląski Piotr Litwa	doradzenie, udostępnienie informacji	ul. Jagiellońska 25 40-032 Katowice	Tel. (32) 20 77 777

3	Starosta Cieszyński Janusz Król	udostępnienie informacji	ul. Bobrecka 29 43-400 Cieszyn	Tel. (33) 4777100 Fax. (33) 4777333 starosta@powiat.cieszyn.pl
4	Wójt Gminy Brenna Jerzy Pilch	udostępnienie informacji	ul. Wyzwolenia 77 43-438 Brenna	Tel. (33) 853 62 22, Fax (33) 853 63 70 poczta@brenna.org.pl
5	Śląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska Anna Wrześniak	kontrola, monitorowanie, udostępnienie informacji	ul. Wita Stwosza 2 40-036 Katowice	Tel. (32) 201 76 00, (32) 251 80 40 Fax. (32) 251 55 54 sekretariat@katowice.pios.gov.pl
6	Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków	doradzanie, udostępnienie informacji	ul. Francuska 12 40-015 Katowice	Tel.(32) 253 77 98, Fax. 256-48-58 sekretariat@wkz.katowice.pl
7	Klub Gaja Prezes Jacek Bożek	udostępnienie informacji, planowanie, doradzanie, promowanie	ul. Parkowa 10 43-365 Wilkowice	Tel/Fax (33) 812 36 94 klubgaja@klubgaja.pl
8	Klubu Przyrodników Prezes Robert Stańko	udostępnienie informacji, planowanie, doradzanie, promowanie	ul. 1 Maja 22 66-200 Świebodzin	Tel. 683 828 236 kp@kp.org.pl
9	Polski Klub Ekologiczny	udostępnienie informacji, planowanie, doradzanie, promowanie	Al. Słowackiego 48 31-018 Kraków	biuro_pkezg@pkezg.pl

10	Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura” Prezes Krzysztof Konieczny	udostępnienie informacji, planowanie, doradzanie, promowanie	ul. Podwale 75 50-449 Wrocław	Tel/Fax (71) 343 09 58 pronatura@pronatura.org.pl
11	Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot Prezes Radosław Ślusarczyk	udostępnienie informacji, planowanie, doradzanie, promowanie	ul. Jasna 17 43-360 Bystra	Tel./Fax: (33) 817 14 68 33 818 31 53 biuro@pracownia.org.pl
12	Zarząd Okręgowy Ligi Ochrony Przyrody w Katowicach	doradzanie, promowanie	ul. Bratków 4 40-045 Katowice	Tel./Fax (32) 251- 05-21
13	Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”	doradzanie, promowanie	ul. Stolarska 7/3 60-788 Poznań	Tel./Fax.:(61) 662 86 06 Tel./Fax.: (61) 843 21 60 biuro@salamandra.org.pl
14	Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska Dyrektor Jerzy Parusel	doradzanie, udostępnienie informacji	ul. Św. Huberta 35 40-543 Katowice	Tel.(32) 209 50 08, 609 29 93 wew. 11 j.parusel@cdpgs.katowice.pl
15	Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt Polskiej Akademii Nauk Dyrektor Zbigniew Bocheński	doradzanie, udostępnienie informacji	ul. Sławkowska 17 31-016 Kraków	Tel. (12) 422 19 01 Fax: (12) 422 42 94 e-mail: office@isez.pan.krakow.pl
16	Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk Dyrektor Henryk Okarma	doradzanie, udostępnienie informacji	al. A. Mickiewicza 33 31-120 Kraków	Tel. (12) 632 22 21 370 35 14 Fax. (12) 632 24 32 sekretariat@iop.krakow.pl

17	Stowarzyszenie dla Natury „Wilk” Robert W. Mysłajek	udostępnienie informacji, planowanie, doradzanie, promowanie	Twardorzeczka 229 34-324 Lipowa	Tel. 604625228 robert.myslajek@polskiwilk.org.pl
18	Stowarzyszenie „Górecki Klub Przyrodniczy”	udostępnienie informacji, planowanie, doradzanie, promowanie	ul. Zalesie 12 43-436 Górk Wielkie	
19	Kuria Diecezjalna Diecezji Bielsko-Żywieckiej	udostępnienie informacji, udostępnienie obiektu	ul. Żeromskiego 5-7 43-300 Bielsko-Biała	Tel. 33 81 90 600 33 81 90601 33 81 91 200 33 81 91 201; fax 33 81 91 202 kuria@kuria.bielsko.pl
20	Parafia pw. Wszystkich Świętych ks. Krzysztof Pacyga	udostępnienie informacji, udostępnienie obiektu	ul. Pod Zebrzydkę 6 43-436 Górk Wielkie	Tel. 33 853 94 22

1.8. Zespół Lokalnej Współpracy

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	Jolanta Prażuch	Regionalny Konserwator Przyrody Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach	RDOŚ Katowice/wykonawca	sekretariat.katowice@rdos.gov.pl 32 42 06 801
2	Jerzy Pukowski	Koordynator planu	RDOŚ Katowice/wykonawca	jerzy.pukowski.katowice@rdos.gov.pl 33 8136226
3	Mirosława Mierczyk-Sawicka	Planista regionalny	RDOŚ Katowice	mirosława.mierczyk-sawicka.katowice@rdos.gov.pl 324206830

4	Małgorzata Olma	Przedstawiciel Gminy	Urząd Gminy Brenna	
5	Grażyna Skaluba-Ossolińska	Przedstawiciel Starostwa	Starostwo Powiatowe w Cieszynie	tel. (33) 4777426
7	Iwona Korlacka	Przedstawiciel Wojewody	Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach	
8	Jerzy Zygmunt	Zoolog wykonujący monitoring w obszarze		ul. Opolska 181 42-274 Konopiska
9	Jerzy Parusel	Dyrektor CDPGŚ	Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska	j.parusel@cdpgs.katowice.pl 032 209 50 08, 609 29 93 wew. 11
10	Tomasz Jonderko	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Górecki Klub Przyrodników	ul. Zalesie 12 43-436 Górk Wielkie
11	Robert Mysłajek	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Uniwersytet Warszawski Wydział Biologii Stowarzyszenie dla Natury „Wilk”	Tel. 604625228 robert.myslajek@polskiwilk.org.pl
12	Marcin Warchałowski	Zoolog wykonujący badania w obszarze	Uniwersytet Zielonogórski	muflon.1985@tlen.pl
13	ks. Krzysztof Pacyga	Przedstawiciel Zarządcy obiektu	Parafia p.w. Wszystkich Świętych w Górkach Wielkich	Tel. 33 853 94 22

2. Etap II Opracowanie projektu Planu

Moduł A

2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

L.p.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1	Materiały publikowane	Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski Z. (red.) 2004. Gatunki zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. 6., s. 500. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.	Szczegółowy opis gatunków zwierząt, ich rozmieszczenia geograficznego, stanu zachowania, czynników zagrażających oraz metod ochrony.	Poradniki podają proponowane sposoby ochrony, co ułatwia konstruowanie planów ochrony poszczególnych obszarów naturalnych, a także realizację planów i programów ochrony. Opracowanie szczegółowo określa specyfikę funkcjonowania gatunków zwierząt.	RDOŚ w Katowicach
2		Makomaska-Juchiewicz M. (red.) 2010. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa.	Szczegółowe informacje o gatunku (status prawny, zagrożenia, opis, biologia, wymagania siedliskowe, rozmieszczenia w Polsce) oraz metodyce monitoringu zwł. waloryzacji parametrów stanu populacji oraz siedliska, a także informacje o ochronie	Wskazane w opracowaniu metodyki monitoringu ułatwiają konstruowanie planów ochrony poszczególnych obszarów naturalnych, a także realizację planów i programów ochrony w odniesieniu do podkowca małego. Wskazane w opracowaniu kryteria oceny stanu ochrony i wskaźniki monitoringu pozwalają na przyjęcie wspólnej metodyki oceny umożliwiającej porównanie wyników pzo z wynikami monitoringów przeprowadzanych dla przedmiotów ochrony przez GIOŚ.	http://www.gios.gov.pl/siedliska/pdf/przewodnik_metodyczny_zwierzeta_1.pdf

3		<p>Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red.). 2012. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa.</p>	<p>Szczegółowe informacje o gatunku (status prawny, zagrożenia, opis, biologia, wymagania siedliskowe, rozmieszczenia w Polsce) oraz metodyce monitoringu zwł. waloryzacji parametrów stanu populacji oraz siedliska, a także informacje o ochronie</p>	<p>Wskazane w opracowaniu metodyki monitoringu ułatwiają konstruowanie planów ochrony poszczególnych obszarów naturalnych, a także realizację planów i programów ochrony w odniesieniu do podkowca małego. Określone w opracowaniu kryteria oceny stanu ochrony i wskaźniki monitoringu pozwalają na przyjęcie wspólnej metodyki oceny umożliwiającej porównanie wyników pzo z wynikami monitoringów przeprowadzanych dla przedmiotów ochrony przez GIOŚ.</p>	<p>http://www.gios.gov.pl/siedliska/pdf/przewodnik_metodyczny_zwierzeta_2.pdf</p>
4		<p>Mysłajek, R. W., Nietoperze Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego. Poradnik ochrony. Stowarzyszenie dla Natury „Wilk”. Twardorzeczka 2008</p>	<p>Informacje o gatunku (status prawny, opis występowania w obszarze Beskidu Śląskiego, zagadnienie dotyczące ochrony.</p>	<p>Dostarcza niezbędnych i podstawowych informacji o obszarze i przedmiocie ochrony</p>	<p>RDOŚ Katowice</p>

5.		Sachanowicz, K., Ciechanowski, M., Nietoperze Polski. MULTICO Oficyna Wydawnicza Warszawa 2005, 2008. s. 32–37.	Informacje o gatunku (status prawny, opis występowania, zagrożenie dotyczące ochrony).	Dostarcza niezbędnych i podstawowych informacji o przedmiocie ochrony	RDOŚ Katowice
6.	Materiały niepublikowane	Warchałowski M. i inni. Nowe stwierdzenia nocka orzęsionego <i>Myotis emarginatus</i> na obszarze Beskidów Zachodnich oraz Pogórza Zachodniobeskidzkiego. [w:] Przegląd Przyrodniczy (w przygotowaniu)	Informacje o nowym stanowisku nocka orzęsionego w obszarze	Dostarcza niezbędnych i podstawowych informacji o nowym wystąpieniu gatunku w obszarze	Informacja pisemna Autora z 6 lipca 2014 r.
7.	Plany/programy/strategie/projekty	ProNatura. Program ochrony podkowca małego w Polsce	Szczegółowe informacje o gatunku (status prawny, zagrożenia, opis, biologia, wymagania siedliskowe, rozmieszczenia w Polsce), a także informacje o ochronie	Dostarcza niezbędnych i podstawowych informacji o przedmiocie ochrony.	www.podkowiec.pronatura.org.pl

8.		Kozakiewicz, K., Strategia zarządzania dla obszaru Natura 2000 „Kościół w Górkach Wielkich”	Opis obszaru, informacja o przedmiotach ochrony, strategia ochrony nietoperzy, analiza zagrożeń.	Dostarcza niezbędnych i podstawowych informacji o obszarze i przedmiotach ochrony.	www.iop.krakow.pl/Karpaty/Kosciol_w_Gorkach_Wielkich_18,strategia.html
9.	Raporty	Węgiel, A. 2013. Podsumowanie wyników inwentaryzacji i monitoringu stanowisk podkowca małego wykonywanych w latach 2008-2013. w: Ochrona podkowca małego w Polsce.	Zawiera informacje dotyczące oceny wskaźników poszczególnych parametrów populacji oraz identyfikację zagrożeń.	Podstawowe źródło informacji dotyczące stanu zachowania gatunku i jego siedliska, zagrożeń i wynikających z tego potrzeb w zakresie działań ochronnych.	http://www.iop.krakow.pl/cn2000/monitoring/
10.		Szkudlarek, R., 2012. Raport. Podkowiec mały (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). w: Wyniki Państwowego Monitoringu Ochrony Środowiska - Zwierzęta.	Zawiera informacje dotyczące oceny wskaźników poszczególnych parametrów populacji i siedliska gatunku oraz identyfikację zagrożeń.	Podstawowe źródło informacji dotyczące stanu zachowania gatunku i jego siedliska, zagrożeń i wynikających z tego potrzeb w zakresie działań ochronnych.	http://www.iop.krakow.pl/cn2000/monitoring/
11.		GIOŚ, 2009. Raport. Nocek duży (<i>Myotis myotis</i>). w: Wyniki Państwowego Monitoringu Ochrony Środowiska – Zwierzęta	Zawiera informacje dotyczące oceny wskaźników poszczególnych parametrów populacji i siedliska gatunku oraz identyfikację zagrożeń.	Podstawowe źródło informacji dotyczące stanu zachowania gatunku i jego siedliska, zagrożeń i wynikających z tego potrzeb w zakresie działań ochronnych.	http://www.iop.krakow.pl/cn2000/monitoring/

2.2. Ogólna charakterystyka obszaru

Ostoja położona jest w województwie śląskim, powiecie cieszyńskim, gminie Brenna w miejscowości Górki Wielkie. Pod względem biogeograficznym obszar ten jest zaliczany do regionu kontynentalnego (Pogórze Śląskie). Powierzchnia obszaru wynosi 0,39ha i obejmuje zabytkowy kościół pod wezwaniem Wszystkich Świętych wraz z bezpośrednim otoczeniem, będący ostoją nietoperzy.

Nietoperze zasiedlają strych (kryty dachówką) i wieżę kościoła (pokrycie z blachy), miejsca wlotów stanowią obszerne otwory w zwieńczeniu wieży (sygnaturce). Kościół jest otoczony drzewami i krzewami w różnym wieku. Na wieży, poniżej miejsc wlotu nietoperzy, znajduje się zegar, którego tarcza nocą jest oświetlona.

Kościół w Górkach Wielkich jest zlokalizowany na niewielkim wzniesieniu w centrum wsi, jego najbliższe otoczenie stanowi niska, rozproszona zabudowa z zadrzewieniami oraz niewielki cmentarz. W odległości nieco ponad 200 m na południowy-zachód przepływa rzeka Brennica o brzegach porośniętych zaroślami wierzbowymi. Otaczające wzgórza są pokryte przez pola uprawne, pastwiska i łąki. Najbliższe obszary leśne znajdują się w odległości ok. 600 m na północny-zachód od kościoła na wzniesieniu Bucze (418 m n.p.m.), a w kierunku wschodnim, w odległości niespełna 1,5 km – na stokach Zebrzydki (578 m n.p.m.), najdalej wysuniętego szczytu masywu Błatnej i Klimczoka. Najcenniejsze zbiorowiska roślinne zostały objęte ochroną jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Góra Bucze” lub znalazły się w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Śląski PLH240005.

Szczególne walory otoczenia ostoi „Kościół w Górkach Wielkich”, a zarazem istotny element funkcjonowania ekosystemu stanowi sieć liniowych elementów krajobrazu oraz bogactwo zieleni wśród pól i zabudowań. Tworzą one korytarze migracyjne dla nietoperzy, zapewniające możliwość bezpiecznego przelotu pomiędzy kolonią rozrodczą, żerowiskami oraz innymi typami schronień, co ma kluczowe znaczenie dla funkcjonowania populacji w ciągu całego roku. Najbliższe znane schronienia nietoperzy znajdują się w kierunku południowo-wschodnim, w górę doliny Brennicy. Są to: budynek gimnazjum w miejscowości Brenna – kolonia rozrodcza (we wrześniu 2009 r. zanotowano tam 155 podkowców małych oraz 5 nocków dużych; Mysłajek R. W., Jonderko T. 2010. Przyroda Górnego Śląska 62: 6-7) oraz schronienia zimowe – jaskinie Beskidu Śląskiego (masyw Stołowa, Trzech Kopców, Grabowej, Malinowa; Mysłajek R. W., Nowak S., Kurek K. 2008. Nietoperze Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego. Poradnik ochrony. Stowarzyszenie dla Natury „Wilk”, Twardorzeczka).

2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów (Dane użytkowania i pokrycia terenu z programu CORINE Land Cover 2006, bądź jeśli jest to możliwe dane dokładniejsze np. PODGiK).

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
<i>Lasy</i>	<i>Skarb Państwa</i>	0	0
	<i>Własność komunalna</i>	0	0
	<i>Własność prywatna</i>	0	0
	<i>Inne</i>	0	0
<i>Grunty orne</i>		0	0
<i>Łąki trwałe</i>		0	0
<i>Pastwiska trwałe</i>		0	0
<i>Sady</i>		0	0

<i>Grunty pod stawami</i>		0	0
<i>Nieużytki</i>		0	0
<i>Wody stojące</i>		0	0
<i>Wody płynące</i>		0	0
<i>Grunty zabudowane</i>		0,39	100%
<i>Inne</i>		0	0

2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu,
<i>Lasy</i>	<i>Lasy Państwowe</i>	<i>wg jednostek wdrażających</i>	<i>wg jednostek wdrażających</i>
	<i>Lasy komunalne</i>	0	0
	<i>Lasy prywatne</i>	0	0
	<i>Inne</i>	0	0
<i>Sady</i>		0	0
<i>Trwale użytki zielone</i>		0	0
<i>Wody</i>		0	0
<i>Tereny zadrzewione lub zakrzewione</i>		0	0
<i>Inne</i>		0	0

2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

L.p.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1	Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Brenna zatwierdzone uchwałą Rady Gminy Brennej nr XXXV/299/10 z dnia 27.01.2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Brenna	Urząd Gminy Brenna	Brak ustaleń dokumentu mogących mieć negatywny wpływ na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Kościół w Radziechowach.	Brak przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Kościół w Radziechowach objętych wpływem ustaleń dokumentu.	Przeprowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania ustaleń dokumentu na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
2	Zmiana fragmentów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Brenna w zakresie usług turystycznych i zabudowy mieszkaniowej przy ulicy Harcerskiej i Osiedlowej w Górkach Wielkich zatwierdzona Uchwałą Rady Gminy Nr XXV/281/13 z dnia 29 sierpnia 2013 r.	Urząd Gminy Brenna	Brak ustaleń dokumentu mogących mieć negatywny wpływ na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Kościół w Radziechowach.	Brak przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Kościół w Radziechowach objętych wpływem ustaleń dokumentu.	Przeprowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania ustaleń dokumentu na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
3.	Zmiana fragmentów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Brenna w zakresie usług turystycznych i zabudowy mieszkaniowej przy ulicy Harcerskiej i Osiedlowej w Górkach Wielkich zatwierdzona Uchwałą	Urząd Gminy Brenna	Brak ustaleń dokumentu mogących mieć negatywny wpływ na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Kościół w Radziechowach.	Brak przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Kościół w Radziechowach objętych wpływem ustaleń dokumentu.	Przeprowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania ustaleń dokumentu na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnia-

	Rady Gminy Nr XXIV/269/2013 z dnia 6 czerwca 2013 r.				niu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
4	Zmiana fragmentów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Brenna przy ulicy Zalesie w Górkach Wielkich zatwierdzona Uchwałą Rady Gminy Nr XL/353/10 z dnia 9 września 2010 r.	Urząd Gminy Brenna	Brak ustaleń dokumentu mogących mieć negatywny wpływ na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Kościół w Radziechowach.	Brak przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Kościół w Radziechowach objętych wpływem ustaleń dokumentu.	Przeprowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania ustaleń dokumentu na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Komentarz: brak wdrażanych i projektowanych planów/programów/projektów, które mogą mieć wpływ na przedmioty ochrony.

2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

L.p.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
	Gatunki zwierząt						
1	1303 Podkowiec mały (<i>Rhinolophu hipposideros</i>)	C		1		Niewystarczający	Istnieje konieczność ustalenia wpływu stopnia powiązań między sąsiednimi koloniami na liczebność osobników w obszarze.

2	1324 Nocek duży (<i>Myotis myotis</i>)	C		1		Niewystarczający	Istnieje konieczność ustalenia wpływu stopnia powiązań między sąsiednimi koloniami na liczebność osobników w obszarze.
---	---	---	--	---	--	------------------	--

2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych

Siedliska przyrodnicze nie stanowią przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Kościół w Górkach Wielkich

2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru

Gatunki roślin nie stanowią przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Kościół w Górkach Wielkich

2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru

1303 Podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*)

Przedstawiciel nielicznie reprezentowanej w Polsce rodziny podkowcowatych, jeden z najmniejszych i najbardziej zagrożonych krajowych nietoperzy. Rozpiętość skrzydeł 19-25 cm, masa ciała 5-9 g. Futro na grzbiecie jasnobrązowe, część brzuszna jaśniejsza koloru szarego. Uszy i pyszczek jasne. Charakterystyczna narośl wokół nozdrzy w kształcie podkowy, od której pochodzi nazwa podkowców. Skrzydła ciemne, zaokrąglone i szerokie, umożliwiające wolny, ale bardzo precyzyjny lot; podczas hibernacji owijają nimi szczelnie całe ciało. W koloniach rozrodczych i zimowych wiszą na ogół bezpośrednio pod stropem, nigdy nie wciskając się w szczeliny. Odchody paciorkowate zbudowane z połączonych ze sobą po 2-4 sztuki beczułkowatych granulek. Sezon wiosenno-letni (kwiecień-sierpień) to dla podkowców okres ciąży, porodu i wychowywania młodych. W czasie od sierpnia do listopada odbywają gody i akumulują zapasy tłuszczu, natomiast w miesiącach zimowych (listopad- kwiecień) hibernują. Na kolonie rozrodcze wybierają zazwyczaj strychy budynków, miejscem godów są prawdopodobnie jaskinie lub inne schronienia o podobnym mikroklimacie. Podkowiec mały hibernuje w słabo wentylowanych podziemiach o stałej dość wysokiej temperaturze ok. 5-9 °C, najczęściej jaskiniach i opuszczonych sztolniach.

W obszarze Górki Wielkie podkowiec mały znany jest przede wszystkim z okresu rozrodu. Tu znajduje się jedna z zaledwie kilku znanych na tym terenie kolonii rozrodczych, zajmująca strych (kryty dachówka) i wieżę kościoła parafialnego pw. Wszystkich Świętych.

Podkowiec mały nie podejmuje dalekich wędrówek i na zimowiska zwykle wybiera obiekty podziemne zlokalizowane w odległości kilku do kilkunastu kilometrów od miejsca przebywania kolonii letniej. Zimowiska tego gatunku w bezpośrednim otoczeniu obszaru są rozpoznane w jaskiniach Beskidu Śląskiego.

Stan zachowania siedliska gatunku w sieci:

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska do monitorowania w 2009 roku wybrano zarówno schronienia zimowe jak i siedliska wykorzystywane przez ten gatunek w okresie rozrodu. Wytypowano 34 stanowisk badawczych. Wszystkie badane stanowiska położone były w rejonach częstego występowania gatunku i znajdowały się w obrębie regionu biogeograficznego kontynentalnego i alpejskiego.

Ocena stanu ochrony gatunku w regionie kontynentalnym (schronienia letnie)			
Stan populacji	Stan siedliska	Perspektywy	Ocena ogólna
U1	FV	FV	FV

W oparciu o wyniki monitoringu 16 stanowisk podkowca małego, stan ochrony gatunku w regionie biogeograficznym alpejskim można uznać za właściwy. Ocena stanu gatunku na podstawie stanu kolonii letnich jest prawidłowa. Jednak dla właściwej oceny stanu siedliska, a co za tym idzie perspektywy ochrony, koniecznym wydaje się zinventaryzowanie stanowisk zimowych tego gatunku oraz zidentyfikowanie żerowisk.

Według danych z monitoringu prowadzonego przez R. Szkudlarkę w 2010 r. w obszarze Natura 2000 Kościół w Górkach Wielkich ocena stanu ochrony podkowca małego przedstawia się następująco:

Stan populacji	Stan siedliska	Perspektywy	Ocena ogólna
FV	FV	FV	FV

Zagrożenia

Największym zagrożeniem dla kolonii letniej podkowca małego są prace remontowe strychu świątyni, konserwacja więźby dachowej i uszczelnienie strychu. Ponadto wpływ na wielkość populacji może mieć usuwanie zadrzewień i liniowych ciągów roślinności usytuowanych w pobliżu kościoła oraz kurczenie się dogodnych terenów żerowania

1324 Nocek duży (*Myotis myotis*)

Nocek duży jest jednym z największych krajowych nietoperzy. Nietoperz ten osiąga w Polsce północno-wschodnią granicę zasięgu. Jest gatunkiem szeroko rozpowszechnionym i liczny w Polsce południowej i centralnej. Wybrzeże Bałtyku osiąga na północnym zachodzie kraju a także w pobliżu Gdańska, gdzie bytuje mała kolonia rozrodcza. Nocek duży jest gatunkiem związanym z terenami leśnymi. Żeruje na skraju i wewnątrz terenów leśnych. Żywi się dużymi owadami, głównie chrząszczami, świerszczami i pająkami chwytanymi na ziemi. W całym swym zasięgu na kryjówki zwykle wykorzystuje siedliska podziemne. W naszej szerokości geograficznej letnie kolonie zakłada w budynkach. Wyjątkowo małe kolonie znajdowano w drzewach.

Ciekawe, że mimo tego, iż nocka dużego należy uznać za gatunek wyjątkowo wędrujący, to znane są przeloty tego gatunku na odległość ponad 400 km.

W obszarze Górk Wielkie nocek duży znany jest przede wszystkim z okresu rozrodu. Tu znajduje się jedna z zaledwie kilku znanych na tym terenie kolonii rozrodczych, zajmująca strych (kryty dachówką) i wieżę kościoła parafialnego pw. Wszystkich Świętych.

Stan zachowania siedliska gatunku w sieci:

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska do monitorowania w 2008 roku wybrano zarówno schronienia zimowe jak i siedliska wykorzystywane przez ten gatunek w okresie rozrodu. Wytypowano 34 stanowiska badawcze. Wszystkie były położone w rejonach częstego występowania gatunku i znajdowały się w obrębie regionu biogeograficznego kontynentalnego i alpejskiego.

W oparciu o wyniki monitoringu letniego przeprowadzonego w latach 2007-2008, stan ochrony gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym można uznać za niewłaściwy. Tylko 10 z badanych stanowisk (w tym kolonia w kościele w Górkach Wielkich) otrzymała ocenę FV. Wydaje się, że ogólny spadek liczebności wiąże się ściśle z działalnością człowieka.

Państwowy Monitoring Ochrony Środowiska obejmował również stanowisko gatunku w obszarze Natura 2000 Kościół w Górkach Wielkich, gdzie ocena stanu ochrony nocka dużego przedstawia się następująco::

Stan populacji	Stan siedliska	Perspektywy	Ocena ogólna
FV	FV	FV	FV

Zagrożenia

Największym zagrożeniem dla kolonii letniej podkowca małego są prace remontowe strychu świątyni, konserwacja więźby dachowej i uszczelnienie strychu. Ponadto wpływ na wielkość populacji może mieć usuwanie zadrzewień i liniowych ciągów roślinności usytuowanych w pobliżu kościoła oraz kurczenie się dogodnych terenów żerowania.

1321n Nocek orzęsiony (*Myotis emarginatus* (Geoffroy, 1806))

Wg informacji pisemnej uzyskanej od Pana Marcina Warchałowskiego w kolonii w Górkach Wielkich sporadycznie jest notowany nocek orzęsiony (Warchałowski M. i inni – nowe stwierdzenia nocka orzęsionego (*Myotis emarginatus*) na obszarze Beskidów Zachodnich oraz Pogórza Zachodniobeskidzkiego [w:] Przegląd Przyrodniczy 1.2014 (w druku).

Moduł B

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem

Przedmioty ochrony objęte Planem										
L.p.	Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony po weryfikacji wg skali FV, UI, U2, XX	Ocena stanu ochrony stanowiska wg skali FV, UI, U2, XX	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2, XX	Uwagi
	Gatunki									
1	Podkowiec mały (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	1303	A	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	FV	Nie dokonywano weryfikacji danych z uwagi na aktualność dostępnych danych literaturowych
					Struktura wiekowa	FV	FV			
				Siedlisko	Powierzchnia schronienia dogodna dla nietoperzy	FV	FV			
					Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	FV	FV			
					Dostępność wlotów dla nietoperzy	FV	FV			
					Ekspozycja wlotów	FV	FV			
					Łączność schronienia z żerowiskami	FV	FV			
					Niezmienność warunków mikroklimatycznych	FV	FV			
					Zmiany w strukturze żerowisk w	FV	FV			

					otoczeniu schronień											
				Perspektywy ochrony/ zachowania		FV	FV									
2	Nocek duży (<i>Myotis myotis</i>)	1324	A	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	FV	Nie dokonywano weryfikacji danych z uwagi na aktualność dostępnych danych pochodzących z Państwowego Monitoringu Środowiska						
							Siedlisko				Powierzchnia schronienia dostępna (dogodna) dla nietoperzy	FV	FV			
											Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	FV	FV			
											Dostępność wylotów dla nietoperzy	FV	FV			
							Perspektywy ochrony/ zachowania					FV	FV			

Z analizy dostępnych danych wynika, że oba gatunki tworzące kolonie letnie w ostoi mają optymalne warunki do zachowania stabilności siedliska.

4. Analiza zagrożeń

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
				E06.02 odbudowa, remont budynków	Prace związane z bieżącym utrzymaniem budynku. Konserwacja więźby dachowej, drewnianych elementów dachu. Zabudowa strychu rozumiana jako zmiana sposobu użytkowania. Uszczelnianie strychu - likwidacja wlotów. Zmiana kształtu okienek wlotowych. Ograniczenie światła wlotu do średnicy poniżej 12 cm.
	1303 Podkowiec mały (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)			G05 inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka	Płoszenie nietoperzy, zainstalowanie intensywnego zewnętrznego oświetlenia budynku, oświetlającego wloty dla nietoperzy. Montaż przekładników telefonii komórkowej.
	1324 Nocek duży (<i>Myotis myotis</i>)			A10.01 usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej	Utrata żerowiska – wycinka drzew, krzewów oraz usuwanie roślinności nadwodnej rosnącej wzdłuż okolicznych cieków wodnych.
				G05.06 chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych	Wycinka lub nadmierne przycinanie drzew rosnących w bezpośrednim otoczeniu kolonii prowadząca do utraty tras migracji na żerowiska.
				D01.02 drogi, autostrady	Rozbudowa sieci drogowej o intensywnym ruchu w pobliżu kolonii może doprowadzić do fragmentacji istniejących korytarzy przelotów nietoperzy.

				A02.01 intensyfikacja rolnictwa	Nadmierne stosowanie pestycydów.
				G.05.07 niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak	Płoszenie nietoperzy w wyniku przebywania osób na strychu w okresie rozrodu nietoperzy (od 15.04 do 15.09). Obniżenie poziomu lub brak akceptacji społecznej dla działań ochronnych z powodu zaniechania lub niewłaściwego ich prowadzenia prac związanych z zabezpieczeniem strychu i poddasza przed działaniem guana.

Stwierdzone wyżej zagrożenia dotyczą przede wszystkim czynności związanych z remontami i innymi pracami prowadzonymi w budynku kościoła. Mogą to być doraźne prace remontowe prowadzone na dachu lub na strychu bez konsultacji. Prace te mogą w tym przypadku uniemożliwić dalszy rozwój populacji podkowca małego i nocka dużego w całym obszarze Beskidu Śląskiego. Zagrożeniem dla stabilności populacji nietoperzy w okresie rozrodu może być obecność osób na strychu.

Zaniechanie lub niewłaściwe prowadzenie działań chroniących konstrukcję poddasza i strychu przed destrukcją chemiczną będącą wynikiem zalegania guana może prowadzić do spadku poziomu akceptacji społecznej dla ochrony nietoperzy w koloniach rozrodczych.

Pozostałe potencjalne zagrożenia nie związane ze świątynią będącą siedliskiem kolonii rozrodczych to usuwanie drzew i krzewów w bezpośrednim sąsiedztwie kościoła oraz na trasach migracji, czyli głównie wzdłuż cieków wodnych, a także likwidacja lokalnych zadrzewień lub zakrzewień o strukturze liniowej. Wynika to z biologii podkowca małego, który w trakcie przelotów utrzymuje z reguły bardzo niski poziom lotu oraz lubi miejsca zakrzewione i zadrzewione. W trakcie żerowania stosuje metodę zbierania owadów z powierzchni liści. Z tym zachowaniem związane jest kolejne zagrożenie dla populacji polegające na nadmiernym stosowaniu pestycydów w uprawach polowych.

Potencjalnym zagrożeniem dla nietoperzy na terenie przedmiotowego obszaru są także drogi. Jednak ze względu na fakt iż drogi prowadzące przez omawiany obszar są przeważnie traktami o niższych klasach, zagrożenie to ma jedynie charakter teoretyczny.

5. Cele działań ochronnych

L.p.	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	1303 Podkowiec mały (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	FV	Utrzymanie obecnego stanu ochrony gatunku w obszarze.	Nie dotyczy
2	1324 Noczek duży (<i>Myotis myotis</i>)	FV	Utrzymanie obecnego stanu ochrony gatunku w obszarze.	Nie dotyczy

Przyjęte cele dotyczą utrzymania stanowiska, w postaci kolonii rozrodczej podkowca małego i nocka dużego, co pozwoli na zachowanie populacji tych gatunków w obszarze Natura 2000. Przedmioty ochrony uzyskały ocenę FV. Jednakże utrzymanie tej oceny wymaga dalszych prac w obiekcie związanych z zachowaniem niezmiennych warunków bytowania obu populacji nietoperzy.

Moduł C

6. Ustalenie działań ochronnych

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	1303 Podkowiec mały (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	Nr	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
	1324 Nocek duży (<i>Myotis myotis</i>)	1	Budowa platformy	Montaż drewnianej platformy zbierającej guano w miejscach koncentracji nietoperzy	Strych kościoła	W trzecim roku obowiązywania	10	RDOŚ
		2	Sprzątanie guana	Usunięcie gromadzącego się co roku guana, poza okresem rozrodu (od 15.09. do 15.04). Praca może być wykonana ręcznie, jednak lepsze efekty przynosi wykorzystanie przemysłowego odkurzacza z rurą ssącą wprowadzaną od zewnątrz. Zebrane odchody powinny zostać we właściwy sposób zutyli-zowane.	Strych kościoła	W miarę potrzeb począwszy od roku 2019	7,5	RDOŚ
		3	Zabezpieczenie podłogi poddasza przy pomocy paroprzepuszczalnej folii oraz okresowa wymiana folii i inne prace konserwacyjne	Paroprzepuszczalna folia przymocowana na całej powierzchni podłogi ulega zużyciu i należy ją regularnie wymieniać. Folię należy rozpinać na całej platformie, mocując ją dokładnie zszywkami. Do tego celu nadaje się wyłącznie folia zbrojona, o gładkiej, śliskiej powierzchni. Prace należy wykonywać poza okresem rozrodu (od 15.09. do 15.04).	Strych kościoła	2 razy w latach 2019 i 2021	2	RDOŚ

		<i>Nr</i>	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
		1	Montaż oznakowania stanowiska	Zamontowanie tablicy informującej o zagrożeniach i warunkach ochrony nietoperzy. Lokalizację należy skonsultować z gospodarzem obiektu (sugerowana lokalizacja: drzwi prowadzące na strych).	Strych kościoła	W trzecim roku obowiązywania planu, utrzymanie oznakowania przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych	0,5	RDOŚ
		<i>Nr</i>	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>					
		1	Monitoring stanu ochrony stanowiska	Kontrola drożności wlotów, stanu oznakowania oraz stopnia zacienienia	Strych kościoła	Corocznie - w lipcu	20	RDOŚ
		<i>Nr</i>	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					
		1	Identyfikacja liniowych fragmentów zadrzewień w najbliższej okolicy obszaru	Identyfikacja w promieniu 1,5–2 km wokół kolonii liniowych ciągów roślinności mogących stanowić szlaki migracyjne podkowca małego	Grupy zadrzewień oraz ciekі wodne występujące wokół kolonii	Nie później niż w szóstym roku obowiązywania planu.	Do ustalenia	RDOŚ
		2	Identyfikacja innych schronień letnich podkowca małego oraz jego zimowisk.	Identyfikacja w promieniu 1,5-2 km innych schronień letnich podkowca małego oraz jego zimowisk, a także weryfikacja występowania sąsiednich kolonii gatunku wraz z oceną ich stanu zachowania.	Otoczenie ostoi w promieniu 1,5 – 2 km	Nie później niż w szóstym roku obowiązywania planu.	Do ustalenia	RDOŚ

Zaplanowano trzy działania związane z ochroną czynną. Dotyczą one zabezpieczenia obiektu przed negatywnymi efektami mogącymi wynikać z nadmiernej ilości guana nietoperzy gromadzącego się na strychu kościoła.

Zaplanowano również działanie związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania. Działanie to polega na oznakowaniu tabliczkami stanowiska nietoperzy oraz wlotów na strych – ma to na celu zabezpieczenie stanowiska przed przypadkowymi działaniami ludzi, mogącymi negatywnie wpływać na nietoperze.

Monitoring liczebności kolonii oraz stan ochrony stanowiska wykonuje się, aby sprawdzić czy podejmowane działania ochronne przynoszą właściwy skutek oraz aby

monitorować zmiany zachodzące w środowisku. W razie stwierdzenia niepożądanych zmian, można będzie podejmować odpowiednie środki zaradcze. Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony są związane z ewentualnym poszerzeniem obszaru o pobliskie zwarte tereny zadrzewień ze względu na konieczność ochrony szlaków migracyjnych pomiędzy sąsiednimi koloniami w Grodźcu (zamek i szkoła), a także żerowisk nietoperzy tworzących kolonię..

7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	1303 Podkowiec mały (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	Utrzymanie obecnego stanu ochrony gatunku w obszarze.	Parametry i wskaźniki zgodnie z metodyką GIOŚ Populacja Siedlisko	<ul style="list-style-type: none"> • liczebność, • struktura wiekowa, • powierzchnia schronienia dogodna dla nietoperzy, • zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy, • dostępność wlotów dla nietoperzy, • ekspozycja wlotów, • łączność schronienia z żerowiskami, • niezmiennosc warunków mikro- 	Monitoring letni	co najmniej dwukrotnie w okresie obowiązywania planu w okresie 15.04 – 15.09	Strych i wieża kościoła w Górkach Wielkich	RDOS Katowice	Brak możliwości określenia poziomu cen we wskazanej perspektywie czasowej

			Perspektywy zachowania	klimatycznych, • zmiany w strukturze żerowisk w otoczeniu schronień.					
	1324 Nocek duży (<i>Myotis myotis</i>)	Utrzymanie obecnego stanu ochrony gatunku w obszarze.	Parametry i wskaźniki zgodnie z metodyką GIOŚ Populacja Siedlisko Perspektywy zachowania	• liczebność, • struktura wiekowa, • powierzchnia schronienia dostępna (dogodna) dla nietoperzy, • zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy, • dostępność wyłotów dla nietoperzy.					

8. Wskazania do dokumentów planistycznych

Jeżeli w trakcie opracowywania planu zidentyfikowane zostaną wskazania do obowiązujących opracowań planistycznych, to należy je umieścić w poniższym zestawieniu.

L.p.	Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (Art. 28 ust 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody)
	Brak wskazań do zmian w dokumentach planistycznych, niezbędnych do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000	

9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

Sporządzenie planu ochrony nie jest zasadne, z uwagi na zaplanowane działania ochronne oraz zakres wskazanego uzupełnienia stanu wiedzy.

10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

Brak, z uwagi na konieczność uzupełnienia stanu wiedzy.

W odniesieniu do SDF (załączyć do dokumentacji propozycję zmienionego SDF wg. Instrukcji wypełniania SDF przekazanej przez Zamawiającego).

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
			<i>Uzasadnienie merytoryczne dla wprowadzonych zmian</i>

W odniesieniu do granic obszaru (załączyć plik PDF oraz wektorową warstwę informacyjną GIS zawierające zmienione granice obszaru)

Proponowany przebieg granicy na tle istniejących granic obszaru	Uzasadnienie do zmiany
<i>Plik PDF mapy i wektorowa warstwa informacyjna GIS</i>	<i>Uzasadnienie merytoryczne dla wprowadzonych zmian</i>

11. Zestawienie uwag i wniosków

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	Moduł A		
	Moduł B		
	Moduł C		

12. Literatura

1. Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski Z. (red.) 2004. Gatunki zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. 6., s. 500. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
2. Makomaska-Juchiewicz M. (red.) 2010. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa.
3. Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red.). 2012. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa.
4. Orłowska A. (red). 2012. Gatunki nietoperzy występujące w Polsce. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. Warszawa
5. Lesiński G., Ignaczak M., Kowalski M. 2011. Increasing bat abundance in a major winter roost in central Poland over 30 years. *Mammalia* 75: 163-167.

6. Sachanowicz K., Ciechanowski M. 2005, 2008. Nietoperze Polski. MULTICO Oficyna Wydawnicza Warszawa
7. Kowalski M., Lesiński G. (red.) 2000. Poznajemy nietoperze. ABC wiedzy o nietoperzach, ich badaniu i ochronie. OTON, Warszawa
8. Mysłajek R. W., Nowak S., Kurek K. 2008. Nietoperze Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego. Poradnik ochrony. Stowarzyszenie dla Natury „Wilk”, Cieszyn

13. Minimalne wymagania techniczne przekazywanych materiałów przestrzennych

1. Wyniki inwentaryzacji przyrodniczych, a także wszelkie inne dane o charakterze przestrzennym będące wynikiem prac nad Planem Zadań Ochrony dla obszaru Natura 2000, wykonawca przekazuje w formie cyfrowych warstw wektorowych używanych w systemach informacji przestrzennej (GIS) oraz cyfrowych map tematycznych.
2. Warstwy wektorowe mają spełniać wymagania:
 - a. Sporządzone zgodnie z aktualnymi wersjami „Standardu Danych GIS w ochronie przyrody” autorstwa Macieja Łochyńskiego i Marcina Guzika oraz podręcznika do obsługi platformy informacyjno-komunikacyjnej (PIK) pn. „Platforma Informacyjno-Komunikacyjna Plany Zadań Ochronnych Natura 2000 jako narzędzie wspomagające tworzenie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” autorstwa Jarosława Sadowskiego i Rafała Michalaka – aktualne wersje ww. opracowań dostępne są na stronie internetowej GDOŚ
 - b. Układ współrzędnych "PUWG 1992" (EPSG: 2180)
 - c. Format pliku, w którym wykonawca przekaze zleceniodawcy dane, to obligatoryjnie ESRI shapefile (*.shp), ewentualnie dodatkowo formaty danych, na których pracuje dana RDOŚ.
3. Informacje przestrzenne mają posiadać tzw. metadane zgodne z dyrektywą INSPIRE <http://www.inspire-geoportal.eu/InspireEditor/>. Do metadanych należą informacje m.in. o źródle danych, aktualności, właścicielu, organie referencyjnym itp.
4. Cyfrowe mapy tematyczne przedstawiające wyniki inwentaryzacji powinny być sporządzone w oparciu o mapy państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Podkład rastrowy ma spełniać wymagania:
 - a. Skala 1:10 000
 - b. Kolor (RGB 24bit)
 - c. Skalibrowany do układu współrzędnych PUWG 1992 i zapisany w pliku TIFF niosącym informacje o georeferencji, tzw. GeoTIFF
5. Wydruki cyfrowych map tematycznych mają spełniać wymagania:
 - a. Format co najmniej A3
 - b. Opatrzony znakami graficznymi i logotypami zgodnie z wymaganiami POIS
 - c. Rozdzielczość wydruku nie mniejsza niż 300dpi
6. Skany map, o których mowa między innymi w punkcie 2.5., należy wykonać w rozdzielczości nie niższej niż 300 dpi.

14. Instrukcja wypełniania Standardowego Formularza Danych GDOŚ 2010

Zgodnie z instrukcją wypełniania SDF wersja 2010.1 z maja 2010 roku przekazaną przez Zamawiającego (http://www.gdos.gov.pl/files/n2000/Instrukcja-wypelniania_SDF_final.pdf).

15. Spis treści

Dla dokumentów w formacie PDF, w których tworzony będzie spis treści, zaleca się wykonanie tzw. aktywnego spisu treści - odnośników do poszczególnych sekcji dokumentów pozwalające na przyspieszenie i optymalizację pracy na obszernych dokumentach. Aktywny spis treści można wykonać w popularnych edytorach tekstu, takich jak Microsoft Word 2007 czy edytor tekstu Writer darmowego pakietu oprogramowanie biurowego OpenOffice.